

Halmvarme fra Nexø på vej til Balka og Snogebæk

Nexø Halmvarmeværk er i gang med at etablere fjernvarme til Balka og Snogebæk. Det er en udfordrende opgave, og den er bestemt ikke kedelig.

ETABLERING

Af journalist Lone Völcker,
Dansk Fjernvarme

Bornholmerne er vilde med fjernvarme. De sidste par år har rigtig mange af dem smidt oliefyret ud og koblet sig på den kollektive varmeforsyning, der i disse år udbygges over hele øen.

Efter at Hasle er blevet fjernvarmeby, arbejdes der i øjeblikket på højtryk for, at også beboerne i Balka og Snogebæk kan lene sig ved miljøvenlig fjernvarme.

Forsyningen af de to små byer i øens sydøstlige hjørne står Nexø Halmvarmeværk for, og driftsleder Søren Nielsen står i spidsen for arbejdet med at anlægge den fem kilometer lange rørledning fra Nexø til Balka og Snogebæk.

Han skal hver dag tage stilling til et hav af spørgsmål. Arbejdet går langt fra altid som planlagt, for der er mange forhindringer på rørledningens vej. På turen fra Nexø til Balka og Snogebæk løber den blandt andet

under hovedvejen, langs en kirkegårds mur og gennem en skov. Men det var endda til at løse, hvis ikke det var fordi, undergrunden på denne del af Bornholm gemmer på den største udfordring.

- Mange steder støder vi på hvid sandsten, og den er faktisk værre end granit, fordi sandsten deler sig i flager og derfor er meget svær at arbejde med. Så det går ikke altid helt, som vi havde regnet med. Men vi har altid en Plan B – og tit også en Plan C – så vi

Arbejdet med etableringen af den 5 kilometer lange transmissionsledning i et vanskeligt terræn kræver mange beslutninger hver dag. Derfor bruger driftsleder Søren Nielsen meget af sin tid på at køre rundt og snakke med de 25 mand, der arbejder på projektet. Foto: Lone Völcker.

skal nok komme igennem på en eller anden måde, siger Søren Nielsen.

Han løser tingene efterhånden og er godt tilfreds med, at der hele tiden sker noget nyt. Og kedeligt bliver det i hvert fald ikke.

Sammen med mobiltelefonen er bilen hans vigtigste arbejdsredskab for tiden. Telefonen ringer rigtig mange gange i løbet af en dag, og samtalen ender tit med spørgsmålet "Kan du ikke lige komme hen og se på det?"

Udfordringer undervejs

Et af opkaldene gælder boringen under landevejen. For at genere trafikken mindst muligt er det besluttet, at vejen ikke skal graves op. I stedet skal der bores under vejen. Det er næsten umuligt på grund af sandsten, og pludselig er der vand i udgravningen. Det viser sig at være grundvand, der siver op, og der er hårdt brug for en plan, hvis rørene skal ned at ligge i stedet for at flyde oven på vandet. Sagen bliver klaret ved hjælp af nogle træklodder og et pumpesystem opfundet til lejligheden.

Problemet er løst i denne omgang. Det skal helst gå hurtigt med at finde en løsning på de ting, der opstår. Den hårde og langvarige vinter har

På en stor del af strækningen fra Nexø til Snogebæk gemmer der sig hvid sandsten under jordoverfladen. Sandstenen er meget vanskelig at arbejde med, og det er ikke muligt at måle, hvor den er. Derfor er undergrunden en faktor, der kan påvirke tidsplanen. Foto: Lone Völcker.

allerede forsinket tidsplanen med to måneder. Så der er ikke meget andet at gøre, end at arbejde igennem og håbe på, at der ikke er sandsten hele vejen til Snogebæk.

Og arbejdet bliver der. Omkring 25 mand er hele tiden i gang med at grave, svejse og bore for at få fjernvarmerørene på plads. Stikledningerne bliver mange steder skudt ind under jorden. Et arbejde, der sker med stor præcision og til stor glæde for haveejere, der slipper for at få roserne og plænen gravet op.

Forsinkelsen på grund af vinteren betød, at turistsæsonen kom lidt på tværs af det planlagte arbejde. Men så blev der lavet nye planer. Gravearbejdet i de store turistområder blev udskudt til efteråret, og gravemaskinerne tog fat andre steder imens.

Søren Nielsen trives med alle udfordringerne, og er meget tilfreds med, at det nu er lykkedes at få Balka og

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

Snogebæk med på fjernvarmen.

- Vi har kapaciteten til at forsyne Balka og Snogebæk og folk vil gerne med, så vi er glade for, at det efter flere års planlægning nu bliver til noget.

Bornholmermodellen

Nexø Halmvarmeværk forsyner 1.700 med fjernvarme og antallet af forbrugere rundt 2.000, når projektet er afsluttet. Der kommer nye forbrugere til hver dag – mange fordi de har hørt godt om fjernvarme fra naboen.

En af grundene til, at bornholmerne har særlig nemt ved at beslutte sig for at blive fjernvarmeforbruger er måske, at finansieringen er nem at overskue. På Bornholm betaler alle en fast pris på 15.000 kr. for at komme med på fjernvarmen.

- Vi har brugt den model i mange år, og det er folk glade for. Når de så samtidig får 10.000 kr. fra skrotningsordningen for deres gamle oliefyr, er det selvfølgelig et ekstra plus, siger Søren Nielsen.

Lagerkapacitet tredoblet

Nexø Halmvarmeværk har rigelig kapacitet til at forsyne de nye forbrugere. Fjernvarmen til Balka og Snogebæk løber gennem en nyetab-

En del af ledningen fra Nexø til Snogebæk løber langs en gammel kirkegårdsmur. Ingen ved på forhånd, hvor meget den kan holde til, så der graves med stor forsigtighed.

Foto: Lone Völcker.

leret hovedledning, der er adskilt fra forsyningen til Nexø.

Værket har også fået tre nye pumper installeret, men den mest synlige ændring er de to store halmlader på hver 1.000 kvadratmeter, der i sommer er opført ved siden af det eksisterende halmlager.

Det kan synes voldsomt at tredoble lagerkapaciteten på grund af 300 nye forbrugere, men det er nu heller ikke alene til ære for dem.

- Vi har længe haft brug for plads, så vi kan tage mere halm hjem. På en

kold vinterdag bruger vi 100 af de store halmballer om dagen, og hvis kulden holder ved, går det stærkt med at få tømt en lagerhal, siger Søren Nielsen.

Han tilføjer, at hallerne har fået navn. De hedder 12.30, 13.30 og 14.30 – eller Hal(v) et, Hal(v) to og Hal(v) tre. For nok har de travlt med at etablere fjernvarme på Bornholm, men der skal også være plads til et smil.

lv@danskfjernvarme.dk